

Đã có thêm những cái nhìn khách quan, đa chiều xung quanh việc bình chọn có nhiều nghi vấn này, Báo KH&ĐS đã có cuộc trao đổi thẳng thắn với ông Nguyễn Xuân Thành - Tổng Thư ký Liên hiệp các Hội UNESCO thế giới, Chủ tịch Liên hiệp các Hội UNESCO Việt Nam.

Ai khởi ra chuyện bình chọn này?

Đúng cách biệt, từ năm 2007, ông đã có ý kiến và viết bài viết trên báo về việc bình chọn Văn học Long là quan trọng gì thông qua New Open World Corporation (NOWC)?

Vào hè 2007, sau khi kết thúc cuộc bình chọn “07 quan điểm trúc văn hoá thế giới mới” do công ty tư nhân New Open World Corporation chủ trì, một loạt các công trình văn hoá tiêu biểu mà hơn 23 thế kỷ qua luôn được loài người thừa nhận là “quan trọng” của thế giới đã bùng nổ ra khỏi danh sách “7 quan điểm” của NOWC. Trong số đó không còn tên của các công trình vĩ đại như đền thờ Pathenon ở Hy Lạp, Kim tự tháp Ai Cập. Đây là một việc làm vô tình khoét sâu, làm đổ vỡ các quan niệm truyền thống, gạt bỏ các giá trị tinh thần của quá khứ, của lịch sử văn minh nhân loại. Những đáng lo ngại hơn, như nhà báo Al-Sayed của Ai Cập nhận xét, “cuộc chơi” do NOWC chủ trì không những “đã tốn công vào các nền văn minh” mà còn thúc đẩy một cuộc chạy đua khích lệ ý thức dân tộc hẹp hòi trong một bộ phận công chúng các quốc gia.

Tôi sao lần này ông không có ý kiến?

Tôi đã gửi nhiều kiến nghị và viết báo công khai từ năm 2007 – 2008. Còn bây giờ, không phải ngại, mà vì đã muộn.

Mọi người đang bỏ nhau rồi thôi thì sao thì mình bỏ ra cũng chẳng phải to tát lắm so với một số nước... mà việc tôn vinh danh đề là “quan trọng gì”. Còn BQL Hội Văn học Long thì nói họ chỉ phải bỏ ra đồng nào.

Uy tín và danh dự của Quốc gia không thể giành lấy bằng con đường tiền bạc, nhất là bằng “giả mạo” hoặc “mỉn phí”. Nếu chỉ vì thích bằng cách làm phép nhân cho số liệu thì phải hiểu thì

đó là người bình, chúng ta, không trung thực. Số tiền không chỉ nằm trong giá trị các tín hiệu. Ngoài tiền của, công sức và thời gian của nhân dân, thời gian còn bao nhiêu tiền công của Nhà nước đã bỏ đem ra đầu tư cho truyền thông, để mua máy tính, để làm bằng rộn khu vực, để mất tình, để để nhân dân, kể cả để cho khách nước ngoài và các đoàn ngoại giao tham gia cuộc chơi này...? Con số đó hoàn toàn không nhẽ và chỉ có ngụy biện trong cuộc mưu lợi.

Thi thoảng, đã đến lúc các cơ quan chuyên trách cũng nên ngừng kết và công bố công khai cho nhân dân biết. Tuy nhiên điều đáng nói nhất là không phải là vấn đề tiền của và thời gian của nhân dân, mà vấn đề mất cuộc chơi để dẫn dắt khu vực NOWC, nguy cơ mất thói quen tranh giành, ganh đua để dẫn dắt được tôn vinh sẽ hình thành trong tiềm thức của thời gian. Lợi ích đó quá trừu tượng, để người dân các nguyên tắc quan hệ quốc tế, các tiêu chuẩn văn minh, văn hoá, hoà bình và hữu nghị mà các quốc gia hôm nay đang nỗ lực vun đắp.

UNESCO cũng không biết tí gì

Theo ông có khi nào chính người dân cũng không thể nhận ra rồi...

Có ngày hàng chục cuộc diễn thuyết diễn ra để các quan chúng tôi để hỏi về thời gian, về tiêu chí cuộc bình chọn vì họ nghĩ đây là hoạt động liên quan đến UNESCO. Có lẽ, đến trên 90% người dân Việt Nam nghĩ rằng đây là hoạt động của UNESCO. Có rất nhiều em học sinh hỏi chúng tôi tại sao các em không được phép bầu cho các địa danh tuy rất khác nhau về địa điểm. Chúng tôi không biết trả lời các em thế nào.

Ông có thể phân tích khái niệm kì quan và di sản?

Theo tôi, khái niệm “di sản văn hoá và thiên nhiên” có ý nghĩa riêng hơn khái niệm “kỳ quan”. Ngoài việc có thể hơn chế thái độ ngạo mạn tôn cao một thi u sự các công trình kiến trúc và thiên nhiên hiện diện một sự quý giá, ý nghĩa chính của khái niệm di sản (theo tinh thần Công ước Bảo vệ Di sản văn hoá và thiên nhiên Thế giới mà Việt Nam là một thành viên chính thức) thì hiện được một tiêu chuẩn và trách nhiệm báo cáo các giá trị văn hoá và thiên nhiên cho thế hệ tương lai, không phải vì lợi ích hay vì niềm kiêu hãnh của một quốc gia nào đó mà chung cho toàn nhân loại. Đó chính là bản chất tiêu bản của Công ước và là xu thế chung của thế giới.

Ông nghĩ sao về việc đến giờ phút này NOWC vẫn chưa công bố kết quả chính thức mà còn phải chờ đợi đến vài hôm nữa?

Đó là một “phần thưởng” không bao hàm các giá trị công pháp quốc tế, không mang tính ràng buộc, trách nhiệm và nghĩa vụ. Vậy thì công bố hay không công bố cũng đều giống nhau. Mà nếu công bố thì sau đó sẽ ra sao? Họ Long của chúng ta sẽ được gì với cái vòng nguyệt miếu “top 7” thế giới do chính chúng ta đã đề phong cho mình? Có lẽ người được lợi nhất chính là Công ty NOWC và các công ty thành viên của nó.

Ông có cho rằng chính thức trong cuộc bầu chọn này sẽ giúp Văn Học Long phát triển du lịch?

Ba năm trước tôi đã nêu câu hỏi: Ai dám báo động về Nhà nước, về nhân dân rằng thành quả để được từ cuộc chọn đưa đến nhu cầu công và thời gian này sẽ đem lại vinh quang cho đất nước và làm cho du lịch Việt Nam chuyển vận? Chắc có danh tiếng không làm nên kết quả, nhất là đối với ngành du lịch. Nếu môi trường Văn Học Long không được đưa đúng mức và ngày càng ô nhiễm như hiện nay, quan hệ báo động khai thác bãi biển, ngành du lịch không chỉ tiêu nôi dung và chất lượng dịch vụ thì dù chúng ta có giành được bao nhiêu danh hiệu cao quý thì tình hình cũng khó thay đổi, thậm chí là càng phản tác dụng.

Hãy tỉnh táo

Theo ông UNESCO và công dụng quốc tế đánh giá thế nào về cuộc bình chọn do NOWC tổ chức?

Xã hội hôm nay là một xã hội đang đổi mới dân chủ và tự do. Không ai cấm việc NOWC đưa ra bày bán những cuốn sách các quốc gia ganh đua nhau, cũng không ai ngăn cản các quốc gia tham gia cuộc chạy đua này, mặc dù với thực chất đó là một việc làm mở rộng phạm vi số phận của nhân loại quốc gia. Đã có một số quốc gia lên tiếng phản đối trò chơi của NOWC. Tuy nhiên, đa số chính phủ các nước không ngăn cản và cũng không khuyến khích công dân họ tham gia cuộc bình chọn này – vì họ chỉ coi đó là một cuộc chơi vô bổ của công dân mở lòng. Với một thái độ như vậy, UNESCO không công khai phê phán gay gắt, nhưng UNESCO cũng không hợp tác với NOWC trong suốt hai cuộc bình chọn vừa qua.

Ông có thể đúc kết được gì sau một hoạt động như ào thế này?

Sau một công việc kéo dài đến mấy năm liền, có lẽ cũng nên rút ra một vài điều. Nghiêm túc nhìn xét thì chúng tôi thấy: Trong khi nhân loại chỉ có một gia đình và các quốc gia đang ra sức tạo dựng một cộng đồng bình đẳng quốc gia, thúc đẩy bầu không khí thân thiện và cộng đồng văn minh, trong khi Liên Hợp quốc và UNESCO đang triển khai các chiến dịch vận động cho một duy văn hoá quốc gia, chủ nghĩa nhân văn mới với nhân quan “văn hoá vì hoà bình” đưa trên tiêu chí “bình đẳng và đa dạng hoá các giá trị văn hoá” nhằm xoá bỏ dần sự cách biệt, thúc đẩy các giá trị văn hoá, thì với một chiêu làm ăn để lợi nhuận văn hoá đưa trên nền tảng kích thích bản tính ganh đua của con người, NOWC đã lập được một thành tích là lôi kéo hàng chục triệu người rơi vào tình trạng mất cân bằng giác quan tham gia vào một trò chơi để mở rộng thị trường. Trò chơi “văn hoá” đó đi ngược lại xu thế hoà bình, hợp tác và phát triển bền vững mà các quốc gia đang theo đuổi.

Xin cảm ơn ông!

“Lợi ích quốc gia là cao cả, tôi thấy ông và cũng vì lợi ích Quốc gia mà chúng ta cần phải hết sức thận trọng”

Chúng ta muốn đưa đến danh của Việt Nam trở thành di sản văn hoá và thiên nhiên theo tinh thần Công

Nga - Linh - Anh (thực hiện)

Theo: Khoa học & Đời sống